

Овчиннікова О.Р.

*Хмельницький національний університет,
доцент кафедри автоматизованих систем і моделювання в економіці,
кандидат економічних наук, доцент*

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ МІГРАНТІВ ЯК ВИД ІНВЕСТУВАННЯ В ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ

Протягом останніх років в Україні спостерігається тенденція: доходи більшості верств населення не є достатніми для елементарного задоволення першочергових потреб, і це тому, що рівень мінімальної заробітної плати і реальної оплати праці перебувають на рівні нижче прожиткового мінімуму. За даними Міжнародної організації праці, від 27% до 29% українців живуть за межею бідності.

Низькі зарплати є однією з основних причин масової трудової міграції українців за кордон. Якщо порівняти умови оплати праці в Україні і, наприклад, у сусідній Польщі, то при однаковому навантаженні чи аналогічній продуктивності праці люди отримують зарплати, які можуть різнитися в 10 разів.

Таким чином, трудова міграція сьогодні є серйозною державною проблемою.

Економічні і соціальні наслідки еміграції робочої сили за кордон мають, безумовно, як позитивний, так і негативний ефект. До переваг можна віднести відчутне послаблення напруги на ринку праці, зменшення рівня зареєстрованого і прихованого безробіття. Крім того, зароблені і надіслані на батьківщину кошти є значним інвестиційним джерелом поступлень валюти в національну економіку.

З огляду на масштаби вітчизняних міграційних потоків та обсягу грошових переказів мігрантів є актуальним розглянути фінансові надходження, як джерело інвестицій в економіку України.

Грошові перекази мігрантів (міграційний капітал), на відміну від інших інвестиційних ресурсів, найменшою мірою залежать від кризових процесів і мають чітко виражену циклічну природу формування і функціонування. Якщо не враховувати коштів МВФ, то через різке зниження іноземних інвестицій офіційні грошові перекази стали, зокрема у 2009 році, найбільшим зовнішнім фінансовим ресурсом, який надійшов в Україну.

Грошові перекази допомагають покращити матеріальне становище

значним прошаркам населення в періоди економічних спадів, які час від часу переживають країни, що розвиваються.

На сьогодні дедалі більше постає питання не тільки щодо обсягів грошових переказів, а щодо того, як цей величезний фінансовий ресурс використати на розвиток домогосподарств мігрантів та відповідних територій. Тому проблему надходження міграційного капіталу слід підняти на національний рівень і визнати його важливою складовою системи обліку, формування грошової, кредитної та банківської політики, а також фінансового ринку. Тільки в такому випадку ми відчуємо, що міграційний капітал може стати справжнім генератором соціально-економічного розвитку.

Але, на жаль, законодавча й виконавча влади не чують і адекватно не реагують на негативні тенденції міграції населення і її наслідків. Досі не вироблено чітких засад державної міграційної політики, не розширюється коло країн, з якими укладені угоди про взаємне працевлаштування громадян, практично не приймаються заходи щодо соціального забезпечення працюючих за кордоном, не вживається жодних ефективних заходів, спрямованих на те, аби люди не лише не від'їжджали на роботу за кордон, а навпаки, поверталися на батьківщину. А задля підвищення ефективності та рівня безпеки грошових переказів мігрантів необхідно забезпечити введення у вітчизняну практику загальних принципів надання послуг у сфері міжнародних грошових переказів.

Згідно з деякими припущеннями, українська економіка втратила б приблизно сім відсотків свого потенціалу без стимулюючого впливу грошових переказів мігрантів, а збільшення грошових переказів на душу населення на 10% приведе до зменшення частки населення, яке проживає у злиднях, на 3,5%. Таким чином, управління грошовими переказами мігрантів повинно було актуальним питанням досліджень.